

09 май 2015

НОВИНИ | ИНТЕРВЮТА | КОМЕНТАР | ПРОФИЛИ | АНКЕТИ | ФОРУМ | НАКРАТКО | РАБОТА | В МЕДИИТЕ | ОЩЕ

ИНТЕРВЮТА

Таня Райковска, кандидат за председател на ВКС:

Ще продължа да правораздавам в рамките на възможното, на закона и на морала

23 септември 2014, 08:45 | [Правен свят](#)

1301 18

 Ще продължа да правораздавам в рамките на възможното, на закона и на морала
Снимка БГНЕС

През последните месеци много се спори за "профила" на председателя на ВКС и доколко

изготвянето му от ВСС трябва да е част от процедурата. Какъв според Вас трябва да е профилът на тази длъжност? Приемате ли характеристиката, която част от колегите Ви от ВКС изготвиха и пратиha във ВСС във връзка с предстоящия избор?

Като съдия стриктно спазвам писаните правила и процедури. Върховенството на закона е основен принцип в ЕС и присъства, заедно с независимостта на съдебната власт, като европейски стандарт във всички сериозни концепции за подобен пост. Изработването на своеобразен "профил" по същество съставлява допълнение в правилата относно процедурата, в които към този момент няма подобно изискване. Наред с това и същинската законодателна рамка не взема отношение по въпроса, доколкото законодателят се е ограничил единствено до минимално изискуемия юридически стаж и високи професионални и нравствени качества.

Дали това законодателно разрешение е добро de lege lata и дали не следва нещо да се промени, в това число и в разглежданата насока относно очертаване на елементи от длъжностната характеристика на поста, е въпрос изцяло de lege ferenda, предхождан от задълбочена дискусия "за" и "против".

В този смисъл, поддържам изразеното в научната мисъл становище за необходимостта първата фаза от производството пред ВСС за избиране на главен прокурор и на председателите на двете върховни съдилища да получи по-обстойна и стабилна законова уредба, а не да се основава само на правила, приемани от ВСС "ad hoc". С такъв подход би се осигурила необходимата за тези случаи стабилност, яснота и предсказуемост.

Отделно от това, не приемам израза "профил" поради асоциации с легални термини от други закони. Например: Закон за обществените поръчки ("профил на купувача") или широко известните профили на определен вид лица, нарушили закона, описани подробно в някои антропологични изследвания. Струва ми се, че когато подхождаме към изисквания за лице с подобен висок пост и обществен статус следва да се ползва българска терминология – длъжностна характеристика или изисквания за заеманата позиция (длъжност).

Нека да бъде разбрана правилно. Нямам нищо против изготвянето на своеобразна длъжностна характеристика за визирания пост. Но, единствено и само в хода на една прозрачна и публична процедура, чрез обсъждането ѝ от всички, подчертавам - от всички върховни съдии, приета с висшегласие. Не приемам лансирането като предрешеност на идеи, обвързващи всички върховни съдии като цяло, след като те не са се произнасяли по тях.

И още нещо. Ако ще вървим по този път, то нека да го извървим докрай. Да се изработи и длъжностна характеристика за зам.-председателите, за председателите на отделения, както и за редовите съдии във ВКС, а също не и за всички съдии от системата. Подобен подход ще е основа за евентуалното повишение, и най-важното - при избор на административния ръководител, той ще остане наистина пръв сред равни. Доколко обаче подобен подход ще се възприеме от законодателя и/или от ВСС, е допълнителен въпрос.

Приемам принципно част от изброените елементи на длъжността, но други - не. Например: изискването за "качества за полезна консолидация на съдиите по теми от професионален интерес". Кой може да определи какво се разбира под консолидация, кога тя ще е полезна или не, предвид работата на съдиите, правораздаващи според закона и вътрешното си убеждение? Какви ще са критериите? Смуцаващо в известен смисъл е и изискването председателят на ВКС да е "силен инструмент за утвърждаването на ВКС като деен участник в развитието на първичното право на ЕС". Не виждам как един председател на ВКС и върховният съд като институция могат да бъдат силен инструмент при изготвянето на първичното право на ЕС, което е пряка дейност на други субекти и ниво на осъществяване. Нека не забравяме, че българските върховни съдилища

НОВИ | ЧЕТЕНИ | КОМЕНТИРАНИ

- 12:59 | **Висшият съдебен съвет просто се счупи, блокира**
- 18:27 | **Руснакът Герман Костин задържан и обвинен за убийството на 5-годишния Никита**
- 14:29 | **Христо Иванов и тримата големи в епистоларен спор за реформата**
- 14:08 | **Висш военен е обвинен за афера с доставка на парашути**
- 08 май | **Градският съд е дал 164 незаконни разрешения за СРС**

ГОРЕЩО ВЪВ ФОРУМА

Конкурс за нотариуси! Защо темата в Правен свят вече е недостъпна?

13 мнения | последно в 12:58

длъжност "Главен специалист административна дейност"

0 мнения | последно в 23:55

Защо се повдигат обвинения само срещу Владимира Янева? Защо не се потърси...

2 мнения | последно в 23:39

дори в националния план не разполагат със законодателна инициатива, поради принципа за разделение на властите и могат само опосредено да влияят върху законодателния процес (чрез експерти, участие в комисии и др.).

Проблемът за независимостта на съда и на съдиите бе поставен с голям интензитет и в контекста на избора на председател на ВКС. Как Вие оценявате процедурата за избора през призмата на проблема с независимостта?

Очевидно е, че визирате изборът да се състои без вмешателство на изпълнителната власт и на политическите. В демократичната държава само независимият съд е гарант за правата на хората. Дори вероятността за въздействие върху съдилищата от страна на политическата власт при упражняването на правосъдието по какъвто и да било начин, в това число и чрез намеса или влияние при избора на председатели на върховните съдилища, е несъвместима с изискването за независимост. В този смисъл, и в контекста на втората част на въпроса, считам, че настоящата процедура като цяло не се отклонява от европейските стандарти за гарантиране ненамеса на останалите власти в избора, за спазване на професионалните стандарти на поведение от страна на медиите, както и за прозрачност на всички действия на органа, оторизиран да извърши ключовия избор.

FACEBOOK

По мое мнение, никога досега избор за този пост не се е провеждал толкова открито, в условията на реално състезание между двама кандидати и без предрешеност.

Каква е ролята на председателя на ВКС в организирането и реализирането на мерки за гарантиране на независимостта на съда? Какви гаранции Вие лично бихте дали, че ще отстоявате независимостта на съда и на всеки отделен съдия срещу политически и корпоративен натиск, въздействие от страна на ВСС и по административен път и др.?

Независимостта на съда и качеството на правосъдието са европейски въпроси от първостепенно значение. В европейски план дори понастоящем се извършва преглед на начина, по който съдебните системи са организирани, за да защитят съдийската независимост в определени ситуации, когато тя е изложена на риск. В ход е и предложение за изработване на европейски стандарти относно структурната независимост на съдебната система.

Ролята на председателя на ВКС в разглеждания аспект следва да се прояви, от една страна като ръководител на институцията, и от друга, в качеството му на член на ВСС. В този последен аспект, от значение е активната му позиция при изготвянето на съдебния бюджет и неговата защита, особено в условията на икономическа и финансова криза и рестриктивни мерки по отношение разпределението на публичния финансов ресурс.

Личните гаранции, които бих дала за защита независимостта на съда, са свързани и със собствения ми професионален опит като съдия. Помня горчивите поуки от участието ми в някои публично известни дела, където на практика бях оставена без своевременна защита. Затова не бих се поколебала да заема навременна и принципна позиция след задълбочена предварителна проверка. Ще търся помощта и на Комисията по професионална етика във ВКС, и ВСС. Възможно е да изложа аргументирано становище пред медиите, а защо не и да потърся международна подкрепа, но само след изчерпване на вътрешните за страната възможности за отстояване на независимостта на съдебната власт и съдиите. В крайна сметка, конкретната реакция и предприетите мерки зависят и от уникалността на случая, т.е. те могат да бъдат избирани и променяни, според развитието на ситуацията.

Доколко, според Вас, дискусията при изслушването във ВКС би могла да е ориентир за ВСС?

Само при положение, че проведеният форум е достатъчно репрезентативен – с участието на болшинството от съдиите от ВКС и съдържа елементи (набор въпроси и отговори), различни от отразените в концепциите, и които по същество биха ги допълнили.

Седем години мандат на председателите на върховните съдилища и на главния прокурор не са ли много? Какви политики се предполага да развива през този период един председател на ВКС?

Конституцията на Република България определя различни срокове и при мандата на Президента, за конституционните съдии (9 години мандат), и за т. нар. "трима големи" в съдебната система (7 години). Това не е случайно, тъй като то цели осигуряването на нормално функциониране на съответните институции и избягване на едновременно им (в един и същ период) оставане без ръководител. Ако все пак на дневен ред се постави въпросът за 7-годишния мандат на председателя на съда, то вероятно ще следва да се преосмислят и някои други фиксирани мандати, с оглед запазване на очертаната последователност (незастъпваща се цикличност). Решението е трудно, заради изискването за спазване на усложнена процедура, но не и невъзможно по дефиниция.

Представените концепции са достатъчно обемен материал. Те съдържат виждания за краткосрочни или дългосрочни решения, които могат да се вметят в определения законодателно мандат, дори и ако бъде намален.

Какви биха били вашите приоритети, ако бъдете избрана? Какви лични и професионални предизвикателства си поставяте?

Изброявам накратко и неизчерпателно по-належащите:

- Вероятно най-напред ще се срещна с всички съдии от ВКС, за да чуя и разбера вижданията им как да се справим с най-наболения проблем – натоварването в правораздавателната и тълкувателната дейност, но със задължително осигуряване на предпоставки и гаранции за качествено правосъдие (правораздаване не на норма и на конвейър);
- Ще следва да решим и въпросите, свързани с разумните срокове за правораздаване;
- Ще се срещна и със служителите, за да чуя от тях в първо лице основните проблеми в работата им и предложенията им за рационализиране на дейността;
- Ще търся адекватно решение на въпроса за осигуряване на равномерност в натоварването на съдиите в колегията, което е важен мотивационен момент за срочно и качествено изпълнение на служебни задължения;
- Ще извърша преглед по отношение спазване принципа на старшинството и възстановяването му там, където се налага, доколкото е основополагащ за съдийската дейност;
- Ще предприема стъпки по прецизиране на дейността по тълкувателните дела;
- Ще проведе политика на активно включване на неправителствените и професионални организации в дебати по въпросите на правосъдието;
- Ще извърша преглед и предприема действия по недопускане на злоупотреба с отводите;
- Ще подложат на преценка съотношението магистрат/съдебен служител в рамките на отделните колегии;
- Ще предприема действия с оглед повишаване ефективността на несъдебната администрация.

Приоритетите са динамична категория и затова логично могат да търпят промени както в количеството, така и в подреждането им, според важността и неотложността на осъществяването им.

Личните и професионалните ми предизвикателства са свързани с реализиране в достатъчно приемлива степен на целите, залегнали в концепцията ми, а в строго личен план - да продължа да правораздавам в рамките на възможното, на закона и на морала.

В момента тече дебат по насоките на Стратегията за съдебна реформа с оглед актуализацията ѝ. Кое Ви се струва най-важно в този дебат и има ли нещо, което се изпуска? Доколко, според Вас, полититици и магистрати приемат на сериозно стратегията като документ, чиито цели трябва да се изпълнят?

От изявления на настоящия министър на правосъдието разбирам, че в кратък срок се очаква изготвяне на актуализация на Стратегията за съдебна реформа, въз основа на обобщени становища от професионални и неправителствени организации. Проектът на актуализираната стратегия ще бъде публикуван и поставен на обществено обсъждане. Поддържам заявената принципна нагласа за търсене на максимален консенсус между професионалните и неправителствените организации и изпълнителната власт при изработването на актуализирания вариант. Важното в този дебат е стремежът за постигане на консенсус или, както заявява и министърът на правосъдието – формиране на политическа воля за действие. Считаю, че предпоставка за това е преди всичко консенсусното приемане на документа.

Важно е и още нещо – актуализираният, адекватен план за действие да е конкретен, не прекалено обемен документ, но с ясно дефинирани и осъществими (реалистични) цели и задачи. България няма нужда от прекалено изсилване преди да е достигнала приемливото европейско ниво в областта на правосъдието и стратегическото планиране на развитието на съдебната система.

Отношението към стратегията е индивидуален въпрос за отделния магистрат, за различните магистратски общности и за полититите. А дали се приема сериозно ще проличи с пределна яснота най-вече в хода на нейното актуализирано изпълнение.

Как бихте коментирали идеята за разделяне на ВСС на две?

Идеята се дискутира не от вчера и е факт, че по нея има разделение. Щом то съществува, очевидно въпросът с камарите не е лесен за отговор и за намиране на пътища за решаването му. Във връзка с проекта за актуализация на Стратегията за съдебна реформа предходният министър на правосъдието беше обявил три предложения на магистрати и експерти. Едно от тях бе за разделянето на ВСС на две камари – съдийска и прокурорска, които да се занимават с атестирането и повишаването на съдии и на прокурори и следователи.

Очертаният във въпроса ви проблем все пак заслужава много сериозно и задълбочено обсъждане, при това по начин, който да не оставя усещане за предрешеност с налагане на едно или друго разбиране. Венецианската комисия е формирала становище, в което е очертала съществения момент – във ВСС трябва да преобладават съдии. На практика и сега това е факт, като съотношението е силно изявено в полза на съдиите, независимо от коя квота са излъчени. Комплексният характер на този въпрос съдържа и измерения, които предполагат провеждането на широка професионална дискусия и по установения у нас конституционен модел.

Въпросът поставя и други съпътстващи, условно да ги наречем технически проблеми. Например: към коя камара да се причислят излъчените членове на ВСС, които не са били магистрати, а преподаватели, адвокати или други? Считаю, че експерименти, без убедително доказан очакван полезен резултат, са просто ненужни, дори вредни, а са и губене на ценно време.

Лансират се предложения да се даде възможност на съдиите да участват по-активно в управлението на съдилищата чрез своите общи събрания. Какво мислите за това? Как гледате на идеята общите събрания да могат да отзовават членове на съвета?

Подкрепям идеята. Тя е залегнала и в представената от мен концепция. Търсене мнението на болшинството е своеобразно вътрешно допитване до колектива. Това е необходим и важен ресурс за всяко управленско решение. Подобно виждане е залегнало и в много от концепциите на други колеги, участвали в конкурси за административни ръководители на съдилища или прокуратури, което потвърждава актуалността на подобен подход. Считам, че този важен въпрос следва да намери отражение и при бъдещи изменения на ЗСВ.

Говори се, че върховните съдии намират за проблемно заложеното в закона атестиране за магистратите на върховни нива. Вие какво мислите по въпроса?

Да, това е вярно. От една страна, законодателно е предвидена такава възможност, а от друга - няма установен (разписан) приемлив механизъм за това. Усложнението произтича от утвърдения принцип, съгласно който атестацията се извършва винаги от магистрати от по-високо ниво, но в конкретния случай такива просто няма. Затова е наложително организирането на дебат, в който да се реши какъв да бъде начинът на процедиране. Удачно е включването в него и на съдиите от ВКС.

Как оценявате процедурата по атестиране на магистрати? (Съдии от ВКС участват в помощните атестационни комисии и имаше няколко случая, в които възникнаха спорове по атестирането между помощните комисии и Комисията по предложения и атестиране на ВСС).

Сама по себе си процедурата не е лоша като замисъл. Проблемът, според мен, е друг и задължително трябва да бъде поставен на широко обсъждане. Ако говорим за пълноценно, всеобхватно и качествено атестиране, по определени критерии, това предполага преглед на значителен брой дела в цялост. Този процес включва и лични наблюдения над работата на магистрата в съдебната зала, множество други действия и преценки. Ако говорим за атестиране по тези критерии - това действително означава продължителен период от време, дори и посещение на друг съдебен район. Гарантирането на такъв подход към момента се оказва трудно изпълнимо решение и вероятно затова атестациите понякога са по-схематични и създават предпоставки за недоволство или несъгласие. Решението следва да се търси на плоскостта как атестирането да не пречи на останалата ежедневна дейност на магистрата, който го извършва, или поне как да се сведе до приемливи граници подобно допълнително натоварване. Тогава би могло да се очаква, че евентуалните несъгласия и противоречия ще са изключения.

КОМЕНТАРИ [Започни с: Първите](#) | [Последните](#)

[Коментирай !](#)

18 | **нерегистриран**
05 октомври 2014, 13:19

0 0

От десетилетия тече най-сладката приватизация – тази на съдебната система. Невероятната комбинация от власт, безотговорност и гарантирани огромни незаконни доходи без данъци. Комунизъм в действие! Съдебната система стана най-силната, устойчива и непреходна власт! Един от начините на действие на корумпираната съдебна система е да се освобождават богатите престъпници, след като си платят магистратската лепта, като на тяхно място в затвора се вкарват невинни бедни, за да се отчети дейност и да се оправдават властта, заплатите и бонусите. За магистратите и техните делегати основната цел е запазване на статуквото: власт, безотговорност и много пари! Правителствата са преходни, мафията е вечна!

17 | **Минувач | нерегистриран**
28 септември 2014, 19:02

0 -2

До коментар [#16] от "един, който също не смее да си каже името": Можеш да ме упрекваш, че не си пиша името, когато започна като т.нар."Диана" да обявявам в ефир лични негативни квалификации за реален човек, който не участва в дискусиата. Докато не го правя, а мнението ми е само за професионалните качества на хора от чиято работа разбирам - няма за какво да ме упрекваш.

16 | **един, който също не смее да си каже името | нерегистриран**
25 септември 2014, 12:46

5 0

Скокнахте да хулите Диана, но никой от вас не посмя да застане срещу нея с името си. Права или не, жената си има мнение и си го казва, без да се крие. А вие, дето се криете зад "ВКС" и давате акъл точно като последна инстанция, къде ви е доблестта? Страшничко става, когато хората говорят честно, нали? Спокойствието се нарушава някакси. Предпочитам Диана, дори когато не е права, отколкото един "ВКС" който се е скрил и самозабравил.

15 | **Танчето е отличен администратор | нерегистриран**
24 септември 2014, 11:38

7 -12

Няма да събъркат, ако я изберат за председател. Досега Търговска колегия се управляваше най-добре.

14

ВКС | **нерегистриран**
24 септември 2014, 10:27

6 -7

До коментар [#10] от "диана добрева": Защо не си гледате административните дела и не се възпрете от това да раздавате оценки за останалите непрекъснато като последна инстанция /живота и съдебните дела са различно нещо/, без някой конкретно да се интересува от тях. Още повече в случая дори мнението Ви е толкова необосновано и калта е съвсем рядка.

13

хм | **нерегистриран**
23 септември 2014, 23:38

4 -7

До коментар [#12] от "диана добрева": Ще ти го спестя. Но знай, че се излагаш, като одумваш колеги по този начин.

12

диана добрева | **нерегистриран**
23 септември 2014, 23:32

8 -5

До коментар [#11] от "хм": Какво искаш да кажеш, анонимнико? Кажи го де, вместо да се представяш като хитрата лисица, която всичко знае и може!Кой или коя си ти всъщност?

11

хм | **нерегистриран**
23 септември 2014, 23:18

6 -5

До коментар [#10] от "диана добрева": Дианке, нали знаеш, че тук четат и доста хора, които и теб много добре те познават.

10

диана добрева | **нерегистриран**
23 септември 2014, 23:04

14 -5

Даже не й прочетох писанията на Таня Райковска. Тя просто не става. Винаги е вървяла напред с ракета-носител. Не искам повече да я коментирам.

9

Мечо Пух | **нерегистриран**
23 септември 2014, 22:57

13 -1

„Възможното,, и „морала,, май са излишни - нали си съдия или да?

[още коментари \(8\)](#)

ТВОЯТ КОМЕНТАР

Име

Ако сте регистрирани [влезте тук](#) или [се регистрирайте!](#)

Коментар

Въведете буквите и цифрите от кода в дясно

[нов код](#)

ПАРТНЬОРИ

mediapool.bg

Facebook

За нас

Реклама

Условия

Контакти

Новини

Коментар

Интервю

Галерия

Видео

Връзки

RSS

ЮРИСТ
НА ГОДИНАТА

ПРАВЕН СВЯТ